

Investigation on the Use of Korat Language in Nongrawiang Sub-district, Muang District, Nakhon Ratchasima Province

Chomchanok Thanaweeraporn¹

Received	Reviewed	Revised	Accepted
17/03/2022	19/03/2022	20/03/2022	21/03/2022

Abstract

According to Thai customs and traditions, dialect is the language used to express the identity of the local population. The language spoken in Nakhon Ratchasima and the surrounding provinces is a sub-dialect of Isaan, known as Korat Thai. It has distinct qualities. This research aims to study the use of the Korat language in Nongrawiang Sub-district, Muang District, Nakhon Ratchasima Province, and to study the approach of inheriting the Korat language in Nongrawiang Subdistrict, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province.

The findings revealed that:

1. It was found that Nongrawiang Sub-district, Muang District, Nakhon Ratchasima Province consisted of 15 villages, and every household in all the villages used the Korat language with a clear Korat accent. They used the vocabulary in the Korat dictionary and preserved the Korat language by putting it in a village development plan. In terms of word use, sentence construction, and use of expressions and rhetorics, it was found that most nouns, verbs, pronouns, adverbs, and suffixes were pronounced similarly to the Korat language according to the Korat dictionary. However, some words became obsolete. In terms of sentence construction and the use of expressions or rhetorics, it was found that most of the people of Nongrawiang Sub-district constructed sentences according to the Korat dictionary and still used such sentences in everyday life.

2. In terms of inheritance of the Korat language in the Nongrawiang Sub-district, it was found that the Korat language was inherited through everyday communication, teaching in community schools, lullabies, using the Korat language to communicate in local agencies and using the Korat language in writing media, advertisements or public relations in local agencies.

Keyword; The use of language; Korat Language

¹ Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Email-sirivadee.w@nrru.ac.th

การศึกษาการใช้ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ชมชนก ธนาวิราภรณ์²

บทคัดย่อ

ตามประเพณีและประเพณีไทย ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่ใช้เพื่อแสดงเอกลักษณ์ของประชากรในท้องถิ่น ภาษาที่ใช้พูดในจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดใกล้เคียงเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาอีสาน เรียกว่า โคราชไทย มันมีคุณสมบัติที่แตกต่าง การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และศึกษาแนวทางการสืบทอดภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีการใช้ภาษาโคราชในการดำเนินชีวิตประจำวัน ออกเสียงสำเนียงภาษาโคราชชัดเจน ปรากฏคำศัพท์ตามพจนานุกรมภาษาโคราช มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางด้านภาษาโคราช โดยจัดเป็นแผนพัฒนาประจำหมู่บ้าน ซึ่งการใช้ภาษาทั้งทางด้านการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้สำนวนและโวหาร พบว่า ในด้านการใช้คำนาม คำกริยา คำสรรพนาม คำวิเศษณ์ และคำลงท้าย ส่วนใหญ่มีการออกเสียงคล้ายคลึงกับภาษาโคราชตามพจนานุกรมภาษาโคราชทุกประการ แต่มีบางคำที่ไม่ปรากฏการใช้แล้วในปัจจุบัน ในด้านการใช้ประโยคและสำนวนหรือโวหาร พบว่า การใช้ประโยคของประชาชนตำบลหนองระเวียงส่วนใหญ่ จะมีการใช้ประโยคตรงตามพจนานุกรมภาษาโคราช และยังคงมีการใช้ประโยคดังกล่าวในชีวิตประจำวัน

2. การสืบทอดการใช้ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง พบว่า มีการสืบทอดภาษาโคราชโดยการพูดคุยในชีวิตประจำวัน การจัดสอนภาษาโคราชในโรงเรียนของชุมชน การร้องเพลงกล่อมลูกหลาน การใช้ภาษาโคราชในการทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่น และจากการใช้ภาษาโคราชในการเขียนสื่อโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานในท้องถิ่น

คำสำคัญ: การใช้ภาษา ; ภาษาโคราช

² มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, Email: -sirivadee.w@nrru.ac.th

บทนำ

ภาษาถิ่น เป็นภาษาที่แสดงเอกลักษณ์ของคนในท้องถิ่นตามขนบธรรมเนียมและประเพณี ภาษาถิ่นของคนไทยทั่วประเทศก็มีความเป็นเอกลักษณ์ความงดงามของคำพูดในแต่ละถิ่นที่อยู่ต่างๆ ของประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงโดยปัจจัยต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เราจึงควรเห็นความสำคัญของภาษาถิ่น และควรหวงแหน อนุรักษ์ภาษาถิ่นของไทยสืบไป

ภาษาไทยถิ่นโคราช เป็นภาษาไทยถิ่นย่อยของภาษาอีสานกลุ่มหนึ่งที่พูดกันในจังหวัด นครราชสีมาและจังหวัดใกล้เคียง มีลักษณะที่โดดเด่นเฉพาะตัว เช่น เสียงวรรณยุกต์ คำ สำนวนที่ แตกต่างจากภาษาไทยกลาง และภาษาอีสานอย่างชัดเจน (Subongkot, K., 1978) กล่าวว่า ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือมีภาษาพูดแตกต่างกันออกไป เช่น ชาวนครราชสีมา หรือเรียกติดปากว่า คนโคราช มีสำเนียงพูดอีกอย่างหนึ่ง เมื่อพิจารณาคำจะคล้ายคำภาษาไทยแต่สำเนียงเพี้ยนไปทางลาวชัดเจน ด้วย ความหลากหลายในเสียงภาษาไทยถิ่นโคราชแต่ละพื้นที่ ที่มีการออกเสียง มีการใช้คำ ประโยค รวมทั้ง สำนวนและโวหารที่แตกต่างกัน บางครั้งอาจมีความหมายเดียวกันหรือแตกต่างกัน

หากกล่าวถึงประชากรในจังหวัดนครราชสีมา จะพบว่ามีประชากรที่อาศัยอยู่จำนวนมากและ หลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นไทโคราช มีเอกลักษณ์โดดเด่นคือ ใช้ภาษาโคราชใน การติดต่อสื่อสาร และในบริเวณตัวเมืองของจังหวัดนครราชสีมา และตัวเมืองของอำเภอส่วนใหญ่จะพบ คนไทจีน ไทซิกข์ ที่เข้ามาติดต่อค้าขายและตั้งหลักมาในช่วงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 มีชาวไทยวน ชาวมอญ ชาวกูย เขมร ญัฮกูร และลาวเวียง (เวียงจันทน์) หรือไท อีสาน อพยพเข้ามาอยู่ในบริเวณเมืองนครราชสีมาหลายรุ่น ซึ่งชาวลาวกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ อยู่ในเมือง นครราชสีมาและอำเภอบักรังชัย โดยเป็นบ่าเหน็จความชอบของเมืองนครราชสีมา ในราชการสงคราม สมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ. 2321) และอพยพเข้ามาทำมาหากินโดยสมัครใจเพิ่มขึ้นระยะหลัง มีการติดต่อ ค้าขายกันมากขึ้นเมื่อการคมนาคมขนส่งทางรถไฟสายกรุงเทพฯ - นครราชสีมา สร้างเสร็จ (Fine Arts Department, 2015 : 35)

ตำบลหนองระเวียง เป็นตำบลเก่าแก่อำเภอเมืองนครราชสีมา จากเดิมพื้นที่ตำบลเป็น พื้นที่ป่า รกร้าง เส้นทางสัญจรไปมาไม่มีแต่รอยทางเกวียน และเป็นทางผ่านของกองทหารในสมัยก่อน มี การเล่าขานของชาวบ้านว่าเดิมตำบลหนองระเวียงมีพื้นที่เป็นที่กว้างราบลุ่มแม่น้ำ มีห้วยหนองคลองบึง หลากแห่งในพื้นที่ พื้นดินมีความอุดมสมบูรณ์เนื่องจากเป็นพื้นที่ใกล้กับแหล่งน้ำ และแต่ละบึงนั้นจะมี ต้นไม้ใหญ่หลายชนิดแต่ ที่มีมาก คือ ต้นระเวียงขึ้นบริเวณรอบ ๆ บึงไห่กและสัตว์อื่น ๆ เข้ามาอาศัย อยู่ ต่อมาเกิดเป็นชุมชนในพื้นที่ ซึ่งประชาชนที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ จากเดิมย้ายมาจากตำบลพะเนา และตำบลมะเริง และเริ่มมีลูกหลาน เกิดการกระจายตัวของประชาชน มีการจับจองที่ดินทำกิน (แผนพัฒนาตำบลหนองระเวียง. 2560: 4)

ในปัจจุบันในพื้นที่ตำบลหนองระเวียง เรียกได้ว่าเป็นบริเวณชานเมือง แต่ยังมีความเป็นชนบท เป็นแหล่งผลิตพืชผลการเกษตร ทั้งยังมีพื้นที่ใช้ทำไร่ ส่งผลผลิตไปโรงงานเพื่อการแปรรูปต่อไป ในพื้นที่ชุมชนเป็นเขตอุตสาหกรรมสุรนารี กลุ่มพื้นที่ 2 ตำบล ระหว่างตำบลหนองบัวศาลาและตำบลหนองระเวียง เป็นแหล่งสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งทำให้ประชาชนไม่ต้องย้ายถิ่นฐานการทำงานเข้าไปในเมืองหลวงอย่างเช่นในอดีตที่ผ่านมา การติดตอสื่อสารระหว่างบุคคลในชุมชนชาวบ้านตำบล หนองระเวียงส่วนใหญ่ยังนิยมพูดภาษาโคราชเป็นหลัก มีการดำเนินชีวิตโดยใช้ภาษาโคราชในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังมีการดำเนินชีวิตในรูปแบบเก่า ๆ ถึงแม้ว่าในชุมชน ผู้คนจะมีการอพยพถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเขตอุตสาหกรรมก็ตาม

จะเห็นได้ว่า ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ดั้งเดิมของชาวโคราช ทำให้เกิดความหลากหลายของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วย ภาษาในสังคมมนุษย์ที่ใช้ในการสื่อสารมีลักษณะที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ซึ่งในความหลากหลายของภาษาดังกล่าวนั้น สามารถส่งผลให้ภาษา มีการเปลี่ยนแปลงของการใช้ภาษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านตัวแปรของสังคมนั่นเอง Prasitratthasin, A. (2006 : 48) ได้แสดงทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาไว้ว่า “อันที่จริง ความหลากหลายหรือการแปรในภาษาเป็นเรื่องธรรมดา เกิดกับทุกภาษา ภาษาไทยมีตัวอย่างของการใช้ภาษาที่แปรตามความแตกต่างทางสังคมของผู้พูด เช่น การใช้คำสรรพนามที่ต่างกันในกลุ่มผู้หญิงและผู้ชาย การใช้คำที่ต่างกันตามอายุ การออกเสียงคำควบกล้ำที่ต่างกันระหว่างคนที่มีการศึกษากับคนที่ไม่มีการศึกษา การออกเสียงสระ หรือพยัญชนะที่ต่างกันตามถิ่นที่อยู่อาศัยและชาติพันธุ์ของผู้พูด” เป็นต้น ด้วยเหตุนี้อาจกล่าวได้ว่าไม่มีภาษาใดในโลกที่คงเป็นหนึ่งอยู่เสมอโดยไม่มีการแปรและเปลี่ยนแปลง ซึ่งธรรมชาติของภาษาอาจมีการแปรสภาพในการใช้ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางสังคม แต่อย่างไรก็ตามเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เราต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ กาลเทศะและกลุ่มบุคคลที่เราจะสื่อสารด้วยเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อสืบทอดและอนุรักษ์อัตลักษณ์ภาษาโคราชของตำบล หนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้ดำรงสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการสืบทอดภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตเชิงพื้นที่

ศึกษาพื้นที่ในชุมชนหนองระเวียง ตำบลหนองระเวียง จังหวัดนครราชสีมา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้ศึกษาเนื้อหาที่มีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การใช้คำการใช้ประโยคการใช้โวหารและสำนวนภาษาโคราชของตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2.2 แนวทางการสืบทอดภาษาโคราชของ ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จากนั้นนำองค์ความรู้ดังกล่าวที่ได้ศึกษารวบรวมและขยายผลสู่ชุมชนต่อไป

3. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

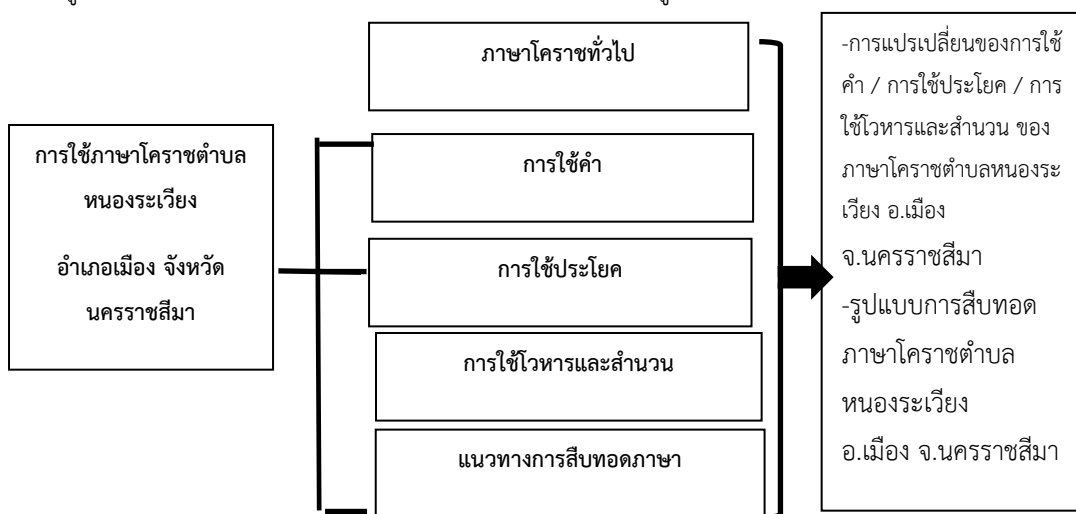
ภาษาโคราชตามพจนานุกรมภาษาโคราช

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

1 ตุลาคม 2563 – 30 กันยายน 2564

กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้โวหารและสำนวนภาษาโคราช รวมถึงแนวทางการสืบทอดภาษาโคราช ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาของพระยาอุปกิตศิลปสาร โดยการศึกษาการใช้คำทั้ง 7 ชนิด/ การใช้ประโยค / การใช้โวหารและสำนวน ของภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และศึกษารูปแบบการสืบทอดภาษาโคราชตำบลหนองระเวียงอีกด้วย ดังรูป

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบการใช้ภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. ได้ทราบแนวทางในการสืบทอดภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียงอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
3. ชุมชนหนองระเวียง ตำบลหนองระเวียง จังหวัดนครราชสีมา เกิดความเข้มแข็งทางสังคม และสามารถพัฒนาต้นทุนทางภาษาและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม
4. โรงเรียนในชุมชนหนองระเวียงสามารถศึกษาองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา และเป็นแนวทางสำหรับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
5. เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ภาษาโคราชดั้งเดิมและทำให้เกิดงานวิจัยเกี่ยวกับภาษานี้มากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาการใช้ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งนักวิจัยพัฒนาการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีแบบอุปนัยจากข้อมูลที่ได้รวบรวมมา ผู้วิจัยมีการเลือกใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเฉพาะกรณีหรือกรณีศึกษา (Case Study Approach) โดยการศึกษาและทำความเข้าใจการใช้ภาษาโคราชของประชาชนในตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีกระบวนการ ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการศึกษาแหล่งข้อมูลในการวิจัย 3 แนวทาง ดังนี้

- 1) การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Document Study) มีการศึกษาทบทวนเอกสารและบันทึกต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลของหมู่บ้าน บริบทของชุมชน พจนานุกรมภาษาโคราช หนังสือของดีโคราช รายงานการวิจัยด้านภาษาโคราช บทความ และเอกสารทางราชการ เป็นต้น
- 2) การศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แนวทางการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ
- 3) การศึกษาโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In – dept Interview)
2. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) เป็นการร่วมกันนำเสนอความคิด และความรู้ความเข้าใจการแปรเปลี่ยนของภาษา การพูดภาษาโคราชในสำเนียงต่าง ๆ

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้แนวทางในการดำเนินการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล/สังเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนที่ 5 การสรุปผลและการอภิปรายผลการศึกษา โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา

การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภาษาโคราชในชุมชน การใช้ภาษาโคราช ซึ่งในขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อร่างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีการดำเนินการ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และประเด็นการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการ โดยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่กับผู้นำชุมชน โดยแนบวัตถุประสงค์ในการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกในการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล/สังเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล/สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา โดยจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปผลและการอภิปรายผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักการวิเคราะห์เชิงประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัยและตามกรอบแนวคิดของการวิจัย กล่าวคือ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่กำหนด ผู้วิจัยได้มีการนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระบบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีกรณีศึกษาและตามกรอบแนวคิดของการวิจัย จากนั้นจึงทำการอภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้ภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้ภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัด

นครราชสีมา 2) ศึกษาแนวทางการสืบทอดภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยที่ได้ ปรากฏดังต่อไปนี้

1. การศึกษาการใช้ภาษาโคราช ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
พบว่า ในด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ผู้ให้การสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน มาจาก 15 หมู่บ้านที่เป็นเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีอายุระหว่าง 51 ปี – 83 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ 29 ปีขึ้นไป (Nong Rawiang Subdistrict Administrative Organization, 2017)

ในด้านการใช้ภาษา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยการยึดหลักการใช้ภาษา 3 ประเด็น ได้แก่ การใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้สำนวนและโวหาร บนพื้นฐานการแบ่งชนิดของคำตามแนวคิดของพระยาอุปกิตศิลปสาร โดยในการวิจัยครั้งนี้ ได้คัดเลือกคำภาษาโคราชจากพจนานุกรมภาษาโคราช โดยคำที่คัดเลือกมานั้นแบ่งตามชนิดของคำตามแนวคิดของพระยาอุปกิตศิลปสาร รวมถึง การใช้ประโยค และการใช้โวหารและสำนวน ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลปรากฏดังนี้

1.1. การใช้คำ

หมวดคำนาม

จากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ประชาชนในตำบลหนองระเวียงทั้ง 15 หมู่บ้าน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการออกเสียงในหมวดของคำนามที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาโคราชตามแบบพจนานุกรม ภาษาโคราช แต่มีบางคำที่มีการใช้แตกต่างกันไป คำนามส่วนใหญ่ที่ใช้แตกต่างจากพจนานุกรมภาษาโคราชนั้น เป็นคำนามที่เกี่ยวกับ เครื่องใช้ในครัวเรือน และคำที่ใช้เรียกครอบครัว ซึ่งในการอธิบายคำนั้น จะเป็นความหมายสั้นๆ กะทัดรัดอย่างชัดเจน และตรงกับความหมายมากที่สุด มีคำบางคำในภาษาโคราชของประชาชนตำบลหนองระเวียง เป็นคำที่ใช้เหมือนกับภาษาไทยกลาง จากตารางที่นำเสนอคำว่า แม่ ถ้าในภาษาโคราชทั่วไปจะออกเสียง เป็น แม่ะ โดยสำเนียงที่ออกนั้นจะไปทางภาษาไทยกลาง แต่ออกเสียงตามวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน ส่วนภาษาโคราชตำบลหนองระเวียงนั้น จะใช้คำว่า แม่ ที่ออกเสียงและใช้เหมือนภาษาไทยกลาง นอกจากนี้ยังมีบางคำที่ไม่ปรากฏการใช้แล้วในปัจจุบัน เช่น ไม่มีการใช้คำว่า กระดั่งม่อน (กระดั่งมอญ) คำบางคำมีการออกเสียงที่แตกต่างไปจากพจนานุกรมภาษาโคราช เช่น แม่ใหญ่ (ยาย) จะใช้คำว่า ยาย แทน

หมวดคำกริยา

จากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ประชาชนในตำบลหนองระเวียงทั้ง 15 หมู่บ้าน พบว่าส่วนใหญ่ มีการออกเสียงคำกริยาหรือใช้คำที่แตกต่างจากพจนานุกรมภาษาโคราช ไม่ค่อยเหมือนกับพจนานุกรมภาษาโคราช อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของภาษาเกิดขึ้นจากสาเหตุต่างๆ การ

เปลี่ยนแปลงของโดยบุคคลเป็นสาเหตุที่ใช้ภาษาตอบสนองต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เช่น การเปลี่ยนแปลงของภาษาอาจเกิดการอพยพหรือย้ายถิ่นฐาน ซึ่งเหล่านี้นรวมเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก หรือการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากปัจจัยทางสังคม ส่วนใหญ่จะมีการใช้คำกริยาตามลักษณะของภาษาไทยภาคกลาง เช่น ร้าคาญ จะใช้คำว่า ร้าคาญ แทนคำว่า หนอย ซึ่งเป็นภาษาโคราชดั้งเดิม, คำว่า คอยดูแลปรนนิบัติ จะใช้คำว่า คอยดู แทนคำว่า ฝ่าฝืนฝ่าใช้ เป็นต้น

หมวดคำสรรพนาม

จากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ประชาชนในตำบลหนองระเวียงทั้ง 15 หมู่บ้าน พบว่า มีการใช้คำสรรพนามโดยทั่วไปเหมือนกับภาษาโคราชโดยทั่วไปที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาโคราช เช่น คำว่า ฉัน ใช้คำว่า ข้าหรือฉัน, คำว่า เธอ ใช้คำว่า เอ็งหรือเจ้าของ, คำว่า เขา ใช้คำว่า เขา, คำว่า มัน ใช้คำว่า มัน และคำว่า คุณ ใช้คำว่า คุณหรือแก เป็นต้น

หมวดคำวิเศษณ์

ในด้านการใช้คำวิเศษณ์ พบว่า ประชาชนในตำบลหนองระเวียงทั้ง 15 หมู่บ้าน โดยทั่วไปมีการใช้ภาษาโคราชเหมือนกับภาษาโคราชที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาโคราช เช่น คำว่า สั้น ใช้คำว่า ก้อม, คำว่า แข็งมาก ใช้คำว่า แข็งกะเด็ก เป็นต้น

หมวดคำลงท้ายหรือคำที่ใช้ประกอบกับคำอื่น

ในด้านการใช้คำลงท้าย หรือคำที่ใช้ประกอบกับคำอื่น พบว่า มีการใช้เหมือนกับภาษาโคราชโดยทั่วไปที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาโคราชอยู่เล็กน้อย เช่น คำลงท้ายคำว่า นะ ใช้คำว่า เดี้งหรือตา, คำลงท้ายคำว่า ซิ, เกอะ, เกอะน่า ใช้คำว่า ทั่ว ส่วนคำที่ใช้ประกอบกับคำอื่น เช่น คำว่า เลย ใช้คำว่า โลด, คำที่ใช้ประกอบกับคำอื่นคำว่า ไหม ใช้คำว่า นิ เหมือนกับที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาโคราช เป็นต้น แต่จะมีบางคำที่ไม่ใช้เหมือนภาษาโคราช แต่จะมีการใช้เหมือนกับภาษาไทยภาคกลาง เช่นคำลงท้ายคำว่า นะ ใช้คำว่า นะ แทนคำว่า เต, คำว่า หายไป ก็ใช้คำว่า หายไป แทนคำว่า จ้อย เป็นต้น

1.2 การใช้ประโยค

การใช้ประโยค ในภาษาโคราชของประชาชนตำบลหนองระเวียงนั้น ส่วนใหญ่จะใช้ตามแบบพจนานุกรมภาษาโคราช เช่น อันนี้ของเรานะ ในภาษาโคราชทั่วไป ใช้ว่า อันนี้ของฉันดอกได้ ส่วนภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง ใช้ว่า อันนี้ของฉันดอกได้, ฉันขอลองทำหน่อย ในภาษาโคราชทั่วไป ใช้คำว่า ฉันขอลองทำเบ๊ ส่วนภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง ใช้ว่า ฉันขอลองทำเบ๊ เป็นต้น

1.3 การใช้สำนวนหรือโวหาร

การใช้สำนวนของประชาชนตำบลหนองระเวียงส่วนใหญ่จะตรงตามพจนานุกรมภาษาโคราช เช่น สาบแช่ง ใช้ว่า แซ่กซั๊กหึ๊กกระตุก, การพลิกผันฐานอย่างกลับตาลปัตรไปในทางที่เลวร้าย ใช้ว่า ผู้ดี

เดินกอก ชีคอกเดินเถลา, โตหรือแก่เพราะเกิดก่อนผู้อื่นแต่ไม่ทำอะไรให้เกิดประโยชน์ ใช้จ่าย ใหญ่ย่อน
กินเข้าเถาย่อนเกิดนาน เป็นต้น

2. การสืบทอดการใช้ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
พบว่า การสืบทอดภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง มีการสืบทอดทางภาษา ดังนี้

1. เกิดจากการพูดคุยในชีวิตประจำวัน คือ การที่ประชาชนทุกหมู่บ้านในตำบลหนองระเวียง มีการสอนต่อๆ กันมาในครัวเรือน จึงทำให้เกิดการพูดสืบทอดกันเรื่อยมา

2. เกิดจากการที่ชุมชนและผู้บริหารของโรงเรียน เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษา จึงได้ร่วมมือกันเกิดแนวความคิดที่จะให้โรงเรียนในชุมชนตำบลหนองระเวียง มีการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน-เพิ่มเวลารู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนภาษาท้องถิ่นของตนเองเพื่อเป็นการอนุรักษ์ภาษา

3. การร้องเพลงกล่อมเด็ก กล่าวคือ ผู้ปกครองที่เป็นพ่อ แม่ นำบุตร หลานมาฝากให้กับปู่ ย่า ตา ยาย เลี้ยงดูที่ตำบลหนองระเวียง ทำให้ปู่ ย่า ตา ยาย ต้องร้องเพลงกล่อมเด็กให้เด็กฟัง เด็กจึงซึมซับ คำ ประโยค และสำนวนหรือโวหารภาษาโคราช จากปู่ ย่า ตา ยาย และเกิดการพูดและการใช้ภาษาโคราช

4. ในการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือการประชุมกับหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาให้ความรู้กับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนหนองระเวียง มีการพูดหรืออธิบายเนื้อหาเป็นภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง ทำให้เกิดการพูดซ้ำๆ บ่อยๆ จึงเกิดเป็นวัฒนธรรมการใช้ภาษาที่ตรงตาม ทำให้ประชาชนเข้าใจและใช้ภาษาโคราชในการดำเนินชีวิตโดยไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ

5. การใช้ภาษาโคราชในการเขียนสื่อโฆษณาในพื้นที่ กล่าวคือ ในบางครั้งหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ที่มีชาวประชาสัมพันธ์ หรือมีการโฆษณาต่างๆ ให้กับประชาชนได้ทราบ ผู้นำชุมชนหรือผู้ใหญ่บ้าน มักจะมีการเขียนข้อความเพื่อประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาเป็นภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง ทำให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย และเกิดการสืบทอดหรือใช้ภาษาโคราชเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

การสืบทอดภาษาโคราชตำบลหนองระเวียงมีการสืบทอดทางภาษา

- 1. เกิดจากการพูดคุยในชีวิตประจำวัน
- 2. เกิดจากการที่ชุมชนและผู้บริหารของโรงเรียน
- 3. การร้องเพลงกล่อมเด็ก
- 4. ในการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน
- 5. การใช้ภาษาโคราชในการเขียนสื่อโฆษณาในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้ภาษาโคราช ทั้งในด้านการใช้คำ การใช้ประโยค การใช้สำนวนหรือโวหาร และเพื่อศึกษาแนวทางการสืบทอดภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา การสัมภาษณ์ผู้รู้ การลงพื้นที่ และนำผลมาวิเคราะห์ตาม กรอบแนวคิด ซึ่งได้ค้นพบว่า

1. การใช้ภาษาโคราชของตำบลหนองระเวียง **ในด้านการใช้คำนาม** มีการออกเสียงในหมวดของคำนามที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาโคราชตามพจนานุกรมภาษาโคราชทุกประการ แต่มีบางคำที่ไม่ปรากฏการใช้แล้วในปัจจุบัน และมีบางคำมีการออกเสียงที่แตกต่างไปจากพจนานุกรมภาษาโคราช **ในด้านการใช้คำกริยา** ส่วนใหญ่ทั้ง 15 หมู่บ้านของตำบลหนองระเวียง ไม่ค่อยปรากฏการใช้คำกริยาตามที่ใช้ในพจนานุกรมภาษาโคราช ส่วนใหญ่จะมีการใช้คำกริยาตามลักษณะของภาษาไทยกลาง **ในด้านการใช้ประโยค**ของประชาชนตำบลหนองระเวียงส่วนใหญ่จะมีการใช้ประโยคตรงตามพจนานุกรมภาษาโคราช และยังคงมีการใช้ประโยคดังกล่าวในชีวิตประจำวัน และ**ในด้านการใช้สำนวน**ของประชาชนตำบลหนองระเวียง ส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงและตรงตามการใช้ในพจนานุกรมภาษาโคราช เช่น สาบแช่ง ใช้ว่า แข่งซั๊กหึ๊กกระดุก, การ พลิกผันฐานะอย่างกลับตาลปัตรไปในทางที่เลวร้าย ใช้ว่า ผู้ตีเดินกอก ชีคอกเดินเถลา เป็นต้น

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกยังพบว่า ภาษาโคราชตำบลหนองระเวียงมีการใช้คำเป็นลักษณะการใช้คำคล้องจองของภาษาโคราชในการพูดอีกด้วย กล่าวคือ มีการใช้คำซ้อนในภาษาถิ่นโคราชกับภาษาไทยถิ่นกลางหรือใช้ร่วมกับภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาอื่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาษาถิ่นโคราชนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับภาษาไทยถิ่นกลาง จึงมีการใช้ร่วมกันเป็นจำนวนมาก และคำซ้อนในภาษาถิ่นโคราชกับภาษาถิ่นโคราชนั้นก็ใช้จำนวนมากเป็นการบ่งบอกถึงความร่ำรวยทางภาษาของภาษาถิ่นโคราชว่ามีคำใช้เป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับการใช้คำกริยาแสดงอาการของการนั่งที่

แตกต่างกันออกไป เช่น นั้งจ่องห่อง นั้งจ่อมห่อม นั้งจ่างจ๊ะ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rinprom, C. (1977) พบว่า คำบางคำมีการใช้และมีความหมายในบริบทของภาษาโคราชเท่านั้น และยังมีการใช้เฉพาะถิ่นหรือชุมชน อีกทั้งยังเป็นคำที่ใช้แตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน (ภาษากรุงเทพฯ) คำพยางค์เดียวในภาษาโคราชส่วนมากใช้เหมือนคำในภาษาไทยมาตรฐาน แต่มีบางคำที่ใช้แตกต่าง ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

2. การศึกษาแนวทางการสืบทอดภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการดำรงอยู่และคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางด้านภาษาท้องถิ่น โดยมีการสืบทอดการใช้ภาษาโคราช โดยการพูดคุยในชีวิตประจำวัน คือ การที่ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ พูดภาษาโคราชกับบุตรหลานในการดำเนินชีวิตประจำวัน โรงเรียนในชุมชนตำบลหนองระเวียง มีการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน-เพิ่มเวลารู้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนภาษาท้องถิ่นของตนเองเพื่อเป็นการอนุรักษ์ภาษา ตลอดจนสืบทอดภาษาให้อยู่คู่กับชุมชนตราบนานเท่านาน ซึ่งสอดคล้องกับ Suwansang, S. & Chantow, R. (2016) พบว่า นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เริ่มให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาจัดการเรียนการสอนที่มีสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นการตระหนักถึงความสำคัญในการแสดงออกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นรวมทั้งภาษาถิ่นของเด็กในปัจจุบันยังแพร่หลายและเด่นชัด เพราะการลงทุนทางวัฒนธรรมเป็นการลงทุนที่สัมพันธ์กับการศึกษานั้นนับเป็นการลงทุนเพื่อให้ประชากรของประเทศมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น วัฒนธรรม และสังคมท้องถิ่นของตนที่สามารถพัฒนาไปสู่การสร้าง ความมั่นคงของประเทศได้ นอกจากนี้ในตำบลหนองระเวียงยังมีการสืบทอดทางภาษาโคราชโดย การร้องเพลงกล่อมเด็ก โดยที่ปู่ ย่า ตา ยาย ที่เลี้ยงดูบุตรหลานเป็นผู้ร้อง ทำให้เด็กได้ซึมซับและเรียนรู้ไปโดยปริยาย สอดคล้องกับ Tankul, S. (2016) ที่พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการสืบทอดภาษาถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดสกลนคร คือ ครอบครัวและสังคม ได้แก่ โรงเรียน กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน ซึ่งมีผลเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันในการกระตุ้นให้บุคคลในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้ซึมซับและยอมรับจนสามารถสื่อสารกันโดยใช้ภาษาถิ่นได้ นอกจากนี้ในการสืบทอดภาษาโคราชในตำบลหนองระเวียง ยังพบว่า ในการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือการประชุมกับหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาให้ความรู้กับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนหนองระเวียง มีการพูดหรืออธิบายเนื้อหาเป็นภาษาโคราชตำบลหนองระเวียง ทำให้เกิดการพูดซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จึงเกิดเป็นวัฒนธรรมการใช้ภาษาทั้งดงาม ทำให้ประชาชนเข้าใจและใช้ภาษาโคราชในการดำเนินชีวิต และการใช้ภาษาโคราชในการเขียนสื่อโฆษณาในพื้นที่อีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาโคราชในแง่มุมอื่นๆ และเป็นการเพิ่มเติมจากความรู้เดิมที่มีอยู่ให้เกิดการพัฒนาต่อยอด และเห็นคุณค่าของภาษาโคราชตำบลหนองระเวียงที่ควรอนุรักษ์ สามารถนำไปใช้สื่อสารผ่านงานสื่อสารมวลชนให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับการใช้ภาษาโคราชในแง่มุมใหม่ ๆ เช่น ทางสื่อ โฆษณา ประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษากระบวนการสื่อสารด้วยภาษาโคราชผ่านสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่างๆ
3. ควรมีการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเป็นโครงการต่อเนื่อง ในพื้นที่อื่นๆต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาการด้านภาษาโคราชร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบไป
4. สถานศึกษาในชุมชนควรมีการต่อยอดนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในภูมิปัญญาของชุมชน

Reference

- Fine Arts Department. (2015). *Former Isan*. Bangkok: Fine Arts Department.
- Nong Rawiang Subdistrict Administrative Organization. (2017). *Nong Rawiang sub-district service organization development plan*. Nakhon Ratchasima : Nong Rawiang Subdistrict Administrative Organization.
- Prasitratthasin, A. (2006). *Pinit Thai Trilogy: First Part: Language*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Rinprom, C. (1977). *The phoneme system in the Korat dialect*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- Subongkot, K. (1978). *Goods of Korat. Nakhon Ratchasima: Tiger Seal Printing*.
- Suwansang, S. & Chantow, R. (2016). The Inheritance of Isan Languages. *KKU International Journal of Humanities and Social Sciences*, Vol. 5(2).
- Tankul, S. (2016). Communication to inherit the dialects of ethnic groups in Sakon Nakhon Province. *DPU Graduate Studies Journal*, Vol. 13(63).

